Sbírka soudních rozhodnutí

ROZSUDEK SOUDNÍHO DVORA (čtvrtého senátu)

18. března 2021 *

„Kasační opravný prostředek – Kartelové dohody – Evropský trh s ocelovými abrazivy – Účast na dvoustranných a mnohostranných kontaktech zaměřených na koordinaci cen v celém Evropském hospodářském prostoru – ‚Hybridní' řízení, které vedlo postupně k přijetí rozhodnutí o narovnání a rozhodnutí v řádném řízení – Listina základních práv Evropské unie – Článek 41 – Povinnost Evropské komise být nestranná – Článek 48 – Presumpce neviny – Povinnost uvést odůvodnění – Jediné a trvající protiprávní jednání – Doba trvání protiprávního jednání – Rovné zacházení – Pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci"

Ve věci C-440/19 P,

jejímž předmětem je kasační opravný prostředek na základě článku 56 statutu Soudního dvora Evropské unie, podaný dne 6. června 2019,

Pometon SpA, se sídlem v Maerne di Martellago (Itálie), zastoupená E. Fabriziem, V. Venezianem a A. Molinarim, avvocati,

žalobkyně,

přičemž další účastnicí řízení je:

Evropská komise, zastoupená původně P. Rossim a T. Vecchi, poté P. Rossim a C. Sjödin, jako zmocněnci,

žalovaná v prvním stupni,

SOUDNÍ DVŮR (čtvrtý senát),

ve složení M. Vilaras, předseda senátu, N. Piçarra, D. Šváby, S. Rodin a K. Jürimäe (zpravodajka), soudci,

generální advokát: G. Hogan,

vedoucí soudní kanceláře: A. Calot Escobar,

s přihlédnutím k písemné části řízení,

po vyslechnutí stanoviska generálního advokáta na jednání konaném dne 8. října 2020,

vydává tento

* Jednací jazyk: italština.

Rozsudek

1 Svým kasačním opravným prostředkem se Pometon SpA domáhá zrušení rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 28. března 2019, Pometon v. Komise (T-433/16, dále jen „napadený rozsudek“), kterým Tribunál zrušil článek 2 rozhodnutí Komise C(2016) 3121 final ze dne 25. května 2016 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.39792 – Ocelová abraziva, dále jen „sporné rozhodnutí“) a stanovil pokutu uloženou společnosti Pometon na 3 873 375 eur.

Právní rámec

2 Článek 7 odst. 1 nařízení Rady (ES) č. 1/2003 ze dne 16. prosince 2002 o provádění pravidel hospodářské soutěže stanovených v článcích [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2003, L 1, s. 1) stanoví:

„Pokud Komise na základě stížnosti nebo z vlastního podnětu zjistí jednání v rozporu s články [101] nebo [102 SFEU], může svým rozhodnutím nařídit, aby dotyčné podniky a sdružení podniků takové protiprávní jednání ukončily. […]“

3 V článku 23 odst. 2 a 3 nařízení se stanoví:

„2. Komise může rozhodnutím uložit podnikům a sdružením podniků pokuty, pokud úmyslně nebo z nedbalosti:

a) se dopouštějí jednání v rozporu s články [101] nebo [102 SFEU][…]

[…]

Pokuta u každého podniku a sdružení podniků podílejících se na protiprávním jednání nesmí přesáhnout 10 % jeho [jejich] celkového obratu za předchozí hospodářský rok.

[…]

3. Při stanovování výše pokuty se přihlíží k závažnosti a k délce trvání protiprávního jednání.“

4 Článek 31 nařízení stanoví:

„Soudní dvůr má neomezenou příslušnost přezkoumávat rozhodnutí, kterými Komise stanovila pokutu nebo penále. Může uloženou pokutu nebo penále zrušit, snížit nebo zvýšit.“

5 Pokyny pro výpočet pokut uložených podle čl. 23 odst. 2 písm. a) nařízení č. 1/2003 (Úř. věst. 2006, C 210, s. 2, dále jen „pokyny pro výpočet pokut“) v bodech 9 až 35 uvádějí obecnou metodiku stanovování výše pokut.

6 Bod 37 pokynů uvádí:

„Přestože je v těchto pokynech vysvětlena obecná metodika stanovování výše pokut, konkrétní okolnosti dané věci nebo nutnost dosáhnout v dané věci odrazujícího účinku mohou být důvodem k tomu, aby se Komise odchýlila od této metodiky nebo od limitů stanovených v bodu 21.“

Skutečnosti předcházející sporu a sporné rozhodnutí

7 V bodech 1 až 21 napadeného rozsudku Tribunál popsal skutečnosti předcházející sporu. Pro potřeby tohoto řízení je lze shrnout následovně.

8 Pometon je italská společnost, která se specializuje na zpracování kovů. Byla činná na trhu s ocelovými abrazivy (dále jen „abraziva“), a to do 16. května 2007, kdy tuto svou aktivitu prodala konkurenční francouzské společnosti Winoa SA.

9 Tato abraziva jsou tvořena ocelovými částečkami kulatého nebo hranatého tvaru a používají se zejména v ocelářském, automobilovém, metalurgickém a petrochemickém průmyslu a při řezání kamenů. Vyrábí se ze zbytků ocelového šrotu.

10 Sporným rozhodnutím měla Komise za to, že v období od 3. října 2003 do 16. května 2007 se Pometon přímo či prostřednictvím svých zástupců nebo zástupců dvou svých dceřiných společností, Pometon España SA a Pometon Deutschland GmbH, účastnila kartelové dohody spočívající v dohodách a jednáních ve vzájemné shodě se čtyřmi dalšími podniky, a to americkou skupinou Ervin Industries Inc. (dále jen „Ervin“), společností Winoa a německými společnostmi MTS GmbH a Würth GmbH, jež se týkaly především koordinace cen abraziv v Evropském hospodářském prostoru (EHP).

Fáze vyšetřování a zahájení řízení

11 V návaznosti na žádost o ochranu před pokutami podanou společností Ervin na základě oznámení Komise o ochraně před pokutami a snížení pokut v případech kartelů (Úř. věst. 2006, C 298, s. 17) a poté, co této společnosti udělila podmíněnou ochranu, provedla Komise ve dnech 15. až 17. června 2010 neohlášené kontroly v prostorách různých výrobců abraziv, mezi nimiž byla i Pometon a její dceřiné společnosti. Komise následně zaslala podnikům, které byly podle jejího názoru účastníky kartelové dohody, žádosti o informace.

12 Dne 16. ledna 2013 Komise v souladu s článkem 2 svého nařízení (ES) č. 773/2004 ze dne 7. dubna 2004 o vedení řízení Komise podle článků [101] a [102 SFEU] (Úř. věst. 2004, L 123, s. 18; Zvl. vyd. 08/03, s. 81) zahájila se společnostmi Ervin, Winoa, MTS, Würth a Pometon vyšetřovací řízení podle čl. 11 odst. 6 nařízení Rady (ES) č. 1/2003. Uvedeným společnostem stanovila lhůtu k předložení písemného prohlášení o tom, že jsou připraveny vstoupit do jednání o narovnání podle čl. 10a odst. 1 nařízení č. 773/2004.

Řízení o narovnání a rozhodnutí o něm

13 Všech pět účastníků údajné kartelové dohody vyjádřilo vůli do uvedeného jednání vstoupit. V období od února do prosince 2013 se mezi Komisí a účastníky kartelové dohody uskutečnila tři kola dvoustranných jednání, během kterých jim byla sdělena podstata námitek a důkazy, na nichž se tyto námitky zakládaly. Komise každému účastníkovi kartelové dohody sdělila rozmezí výše pokuty, která jim mohla být uložena.

14 V lednu 2014 předložily dotyčné společnosti ve stanovené lhůtě své návrhy na narovnání, s výjimkou společnosti Pometon, která se rozhodla z tohoto řízení odstoupit.

15 Dne 13. února 2014 zaslala Komise všem zbylým účastníkům údajné kartelové dohody oznámení námitek. Dne 2. dubna 2014 vydala ve vztahu k nim rozhodnutí o narovnání C(2014) 2074 final na základě článků 7 a 23 nařízení č. 1/2003 (dále jen „rozhodnutí o narovnání“).

Sporné rozhodnutí

16 Dne 3. prosince 2014 zaslala Komise společnosti Pometon oznámení námitek.

17 Dne 25. května 2016 vydala Komise na základě článků 7 a 23 nařízení č. 1/2003 sporné rozhodnutí.

18 V uvedeném rozhodnutí měla Komise v podstatě za to, že Pometon a ostatní účastníci kartelové dohody zavedli v rámci první části této dohody jednotný způsob výpočtu, který jim umožnil koordinované zvyšování cen abraziv a byl založen na indexech ceny šrotu (dále jen „příplatek za šrot“). V rámci druhé části kartelové dohody se současně dohodli na koordinaci svého jednání, pokud šlo o prodejní ceny abraziv uplatňované ve vztahu k jednotlivým zákazníkům, zejména tím, že se zavázali, že si nebudou konkurovat snižováním cen (body 32, 33, 37 a 57 odůvodnění sporného rozhodnutí).

19 Komise měla za to, že šlo o jediné a trvající porušování článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP. Všechna protisoutěžní ujednání účastníků totiž měla nejen spočívat v koordinaci cen a týkat se stejných výrobků, ale měla rovněž probíhat za stejných podmínek po celou dobu trvání dotčeného protiprávního jednání, tedy od 3. října 2003 do 16. května 2007. A konečně, podniky, které se podílely na protiprávním jednání, a osoby jednající na jejich účet byly v podstatě stále stejné (body 107 a 166 odůvodnění sporného rozhodnutí).

20 Podle Komise tak bylo účelem takové kartelové dohody omezit hospodářskou soutěž a tato významně ovlivnila obchod s dotčeným výrobkem mezi členskými státy a stranami Dohody o EHP (body 142 a 154 odůvodnění sporného rozhodnutí).

21 Komise měla za to, že Pometon se kartelové dohody účastnila od 3. října 2003, přičemž vycházela z toho, že se od uvedené kartelové dohody formálně nedistancovala, a že tato účast trvala až do 16. května 2007, kdy Pometon prodala své aktivity týkající se abraziv společnosti Winoa (body 160 a 166 odůvodnění napadeného rozhodnutí).

22 Na základě pokynů pro výpočet pokut Komise stanovila základní výši pokuty uložené společnosti Pometon na 16 % hodnoty tržeb společností Pometon na trzích zemí EHP v průběhu roku 2006, tedy posledního celého roku její účasti na dotčeném protiprávním jednání.

23 Tento podíl byl získán zohledněním základní sazby ve výši 15 %, která byla zvýšena o 1 % s přihlédnutím k zeměpisnému rozsahu protiprávního jednání zahrnujícímu celý EHP (body 214 až 216 odůvodnění sporného rozhodnutí). Pohyblivá část základní výše pokuty byla poté zvýšena o dodatečnou pevně stanovenou částku ve výši 16 %, která má podniky odradit od uzavírání dohod o cenové koordinaci (bod 220 odůvodnění sporného rozhodnutí).

24 Takto vypočtená základní výše pokuty nebyla dále zvýšena z důvodu přitěžujících okolností. Naopak bylo společnosti Pometon přiznáno snížení této výše o 10 % z důvodu polehčujících okolností spočívajících v tom, že se na druhé části kartelové dohody podílela v menším rozsahu než ostatní podniky (bod 225 odůvodnění sporného rozhodnutí).

25 A konečně, podle bodu 37 pokynů pro výpočet pokut provedla Komise přizpůsobení upravené základní výše pokuty (body 228 až 231 odůvodnění sporného rozhodnutí) spočívající v jejím snížení o 60 %.

26 S ohledem na tyto skutečnosti Komise v článku 1 sporného rozhodnutí konstatovala, že Pometon porušila čl. 101 odst. 1 SFEU a čl. 53 odst. 1 Dohody o EHP tím, že se od 3. října 2003 do 16. května 2007 podílela na jediném a trvajícím protiprávním jednání týkajícím se koordinace cen v odvětví abraziv v rámci celého EHP.

27 V článku 2 sporného rozhodnutí uložila Komise společnosti Pometon za toto protiprávní jednání pokutu ve výši 6 197 000 eur.

Řízení před Tribunálem a napadený rozsudek

28 Návrhem došlým kanceláři Tribunálu dne 3. srpna 2016 podala Pometon žalobu znějící především na zrušení sporného rozhodnutí a, podpůrně, na snížení výše pokuty.

29 Uvedená společnost uplatnila před Tribunálem pět žalobních důvodů.

30 První žalobní důvod vycházel z porušení zásady nestrannosti řízení, zásady presumpce neviny a práva na obhajobu tím, že jí Komise v rozhodnutí o narovnání přičetla určitá konkrétní jednání, čímž předem rozhodla o obviněních, která byla proti ní následně vznesena ve sporném rozhodnutí.

31 Druhý žalobní důvod vycházel z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP, z nedostatečného a rozporného odůvodnění, jakož i porušení práva na obhajobu a pravidel týkajících se důkazního břemene spočívajících v tom, že jí Komise bez důkazů přičetla účast na kartelové dohodě, které se ve skutečnosti nikdy neúčastnila.

32 Třetí žalobní důvod vycházel z porušení článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP spočívajícího v tom, že Komise měla za to, že kartelová dohoda představovala omezení hospodářské soutěže z hlediska účelu.

33 Čtvrtým žalobním důvodem Pometon zpochybňovala dobu trvání své účasti na kartelové dohodě a dovolávala se jejího promlčení.

34 A konečně, pátým žalobním důvodem, uplatněným na podporu svého návrhu na zrušení nebo na snížení výše pokuty, se Pometon dovolávala porušení povinnosti uvést odůvodnění a zásad proporcionality a rovného zacházení, pokud jde o mimořádnou úpravu základní výše pokuty provedenou Komisí podle bodu 37 pokynů pro výpočet pokut.

35 Napadeným rozsudkem Tribunál první čtyři žalobní důvody zamítl a pátému vyhověl.

36 Tribunál tudíž zrušil článek 2 sporného rozhodnutí a stanovil výši pokuty uložené společnosti Pometon na 3 873 375 eur, přičemž ve zbývající části žalobu zamítl.

Návrhová žádání účastnic v řízení o kasačním opravném prostředku

37 Pometon navrhuje, aby Soudní dvůr:

– zrušil napadený rozsudek a sporné rozhodnutí,

– podpůrně, zrušil napadený rozsudek v rozsahu, v němž Tribunál neměl za to, že se Pometon sporné kartelové dohody mezi 18. listopadem 2005 a 20. březnem 2007 jakkoliv neúčastnila, a v důsledku toho snížil výši pokuty, která jí byla uložena, přičemž ale aby tuto výši snížil v každém případě, a

– uložil Komisi náhradu nákladů řízení v prvním stupni i v řízení o kasačním opravném prostředku.

38 Komise navrhuje, aby Soudní dvůr:

– kasační opravný prostředek částečně odmítl jako nepřípustný a částečně zamítl jako neopodstatněný a

– uložil společnosti Pometon náhradu nákladů řízení.

Ke kasačnímu opravnému prostředku

39 Na podporu svého kasačního opravného prostředku uplatňuje Pometon čtyři důvody. První důvod kasačního opravného prostředku vychází z nesprávného právního posouzení Tribunálu, když nekonstatoval, že Komise porušila zásadu nestrannosti a presumpci neviny. Druhý a třetí důvod se

týkají nesprávného uplatnění pravidel v oblasti důkazního břemene a presumpce neviny a dále rozporného nebo nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku, pokud jde o účast dotčené společnosti na první části kartelové dohody a dobu trvání její účasti na kartelové dohodě. Čtvrtý důvod se týká porušení zásady rovného zacházení a údajně rozporného či nedostatečného odůvodnění napadeného rozsudku, pokud jde o stanovení výše pokuty, která byla společnosti Pometon uložena.

K prvnímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

40 Prvním důvodem kasačního opravného prostředku Pometon v podstatě tvrdí, že se Tribunál v bodech 63 až 103 napadeného rozsudku dopustil nesprávných právních posouzení, když měl za to, že Komise přijetím sporného rozhodnutí neporušila zásadu nestrannosti a presumpci neviny, tak jak jsou vykládány judikaturou vzešlou zejména z rozsudku Evropského soudu pro lidská práva (dále jen „ESLP“) ze dne 27. února 2014, Karaman v. Německo (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310) a z rozsudku Tribunálu ze dne 10. listopadu 2017, Icap a další v. Komise (T-180/15, EU:T:2017:795).

41 Podle společnosti Pometon je na rozdíl od toho, co Tribunál rozhodl v bodě 103 napadeného rozsudku, sporné rozhodnutí stiženo protiprávností z důvodu, že již přijetím rozhodnutí o narovnání jí Komise, jak vyplývá z bodů 26, 28, 29, 31 a 36 až 38 odůvodnění tohoto rozhodnutí, přičetla konkrétní protiprávní jednání. Má za to, že za těchto podmínek nemohl uvedený orgán v řízení, které vedlo k přijetí sporného rozhodnutí, provést nestranné posouzení.

42 Zaprvé, v bodech 65 a 76 napadeného rozsudku podle ní nesprávně uvedená okolnost, že Komise v poznámce pod čarou č. 4 rozhodnutí o narovnání výslovně vyloučila vinu společnosti Pometon, nemůže zabránit nedorozumění ohledně odpovědnosti uvedené společnosti. Mimoto se v tomto ohledu projednávaná věc liší od věci, ve které byl vydán rozsudek Tribunálu ze dne 10. listopadu 2017, Icap a další v. Komise (T-180/15, EU:T:2017:795).

43 Zadruhé, Pometon se domnívá, že Tribunál tím, že měl v bodech 79, 81 a 83 napadeného rozsudku za to, že Komise jednala v souladu s rozsudkem ESLP ze dne 27. února 2014, Karaman v. Německo (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), nerespektoval kritéria uvedená v bodě 64 daného rozsudku. Podle těchto kritérií měly být odkazy na společnost Pometon za účelem dodržení presumpce neviny nezbytné nebo nevyhnutelné pro posouzení viny adresátů rozhodnutí o narovnání. Tak tomu přitom v projednávaném případě nebylo a Tribunál připustil zohlednění odkazů, které mohly „být objektivně užitečné“ nebo které „sloužily pouze k určení odpovědnosti“ účastníků, kteří se podíleli na narovnání.

44 Konkrétně zaprvé konstatování Komise v bodě 31 rozhodnutí o narovnání, podle něhož kontakty se společností Pometon pokračovaly až do 16. května 2007, se týká pouze aspektu odpovědnosti přičitatelné společnosti Pometon a není relevantní pro posouzení viny ostatních účastníků kartelové dohody. Pometon tvrdí, že uvedení tohoto konstatování nebylo nevyhnutelné, jelikož, jak měl Tribunál za to v bodě 89 napadeného rozsudku, Komise se tímto konstatováním omezila na upřesnění časového vývoje kartelové dohody a jelikož podniky, které se účastnily narovnání, připustily, že se kartelové dohody účastnily až do roku 2010. Mimoto, pokud Komise chtěla poukázat na prodej aktivit společnosti Pometon společnosti Winoa, bylo by uvedení tohoto prodeje dostatečné.

45 Tribunál navíc v bodě 89 napadeného rozsudku rovněž konstatoval, že účelem odkazu na společnost Pometon v bodě 31 rozhodnutí o narovnání nebylo „učinit závěr o odpovědnosti [společnosti Pometon] za dotčené protiprávní jednání“. Pometon v tomto ohledu tvrdí, že z bodů 41 a 65 rozsudku ESLP ze dne 27. února 2014, Karaman v. Německo (CE:ECHR:2014:0227JUD001710310), vyplývá, že

presumpce neviny je porušena, jestliže odůvodnění rozhodnutí vede k domněnce, že Komise považovala dotyčnou osobu za vinnou nebo jestliže takový odkaz vyvolal pochybnosti o případném předjímání viny.

46 Z téhož důvodu je zadruhé irelevantní i tvrzení uvedené v bodě 81 napadeného rozsudku, podle něhož odkazy na společnost Pometon, které jsou zmíněny výlučně v bodě 4 rozhodnutí o narovnání, nadepsaném „Popis skutkových okolností“, „neobsahují žádnou právní kvalifikaci týkající se jednání tohoto podniku“. Podle žalobkyně je navíc chybné, jelikož Komise se neomezila na odkaz na určité skutečnosti přičitatelné společnosti Pometon, ale v bodě 29 uvedeného rozhodnutí kvalifikovala její jednání jako „dohodu“ nebo kartelovou dohodu. Pometon kromě toho připomíná, že v rozsudku ze dne 10. listopadu 2017, Icap a další v. Komise (T-180/15, EU:T:2017:795), měl Tribunál za to, že Komise porušila zásadu presumpce neviny tím, že v rozhodnutí o narovnání uvedla třetí osobu, přestože byly zpochybňované pasáže uvedeny v části rozhodnutí týkající se připomenutí skutkových okolností a neobsahovaly právní kvalifikaci v souvislosti s čl. 101 odst. 1 SFEU.

47 Zatřetí Tribunál v bodě 83 napadeného rozsudku přiznal nepatřičný význam skutečnosti, že odkazy na společnost Pometon byly založeny na skutkových okolnostech přiznaných všemi čtyřmi podniky, které souhlasily s narovnáním. Tribunál se tak pokusil odůvodnit obsah rozhodnutí o narovnání tvrzením, že přebral obsah návrhů na narovnání podepsaných účastníky, kteří souhlasili s narovnáním. Pometon přitom tvrdí, že tyto návrhy ve skutečnosti pocházely od Komise. Předjímání Komise ve vztahu k ní navíc jasně vyplývá ze znění uvedených návrhů, v němž jsou určitá jednání přičítaná společnosti Pometon kvalifikována jako „kartelová dohoda“ a „protisoutěžní kontakty“.

48 V tomto ohledu Pometon v replice upřesňuje, že její argumentace týkající se návrhů na narovnání je nezbytná s ohledem na posouzení Tribunálu, a nelze ji tedy považovat za nepřípustnou.

49 Komise na svou obranu tvrdí, že tento důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, jelikož směřuje ke zpochybnění posouzení skutkového stavu ve správním řízení, jelikož směřuje k tomu, aby Soudní dvůr znovu posoudil důvod, o němž Tribunál již rozhodl, a jelikož předkládá nové výtky, které nebyly vzneseny v prvním stupni. Tento důvod kasačního opravného prostředku je pak každopádně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

– *K přípustnosti*

50 Je třeba připomenout, že podle ustálené judikatury Soudního dvora je ke zjišťování a posuzování skutkového stavu a v zásadě k posuzování důkazů, které na podporu tohoto skutkového stavu zohledňuje, příslušný pouze Tribunál. Pokud totiž tyto důkazy byly získány řádně a byly dodrženy obecné právní zásady a procesní pravidla použitelná v oblasti důkazního břemene a provádění důkazů, přísluší pouze Tribunálu posoudit hodnotu, kterou je třeba důkazům, které mu byly předloženy, přiznat. Takové posouzení tedy nepředstavuje, s výhradou případu zkreslení těchto důkazů, právní otázku, která by jako taková podléhala přezkumu Soudního dvora (rozsudek ze dne 12. ledna 2017, Timab Industries a CFPR v. Komise, C-411/15 P, EU:C:2017:11, bod 153).

51 Mimoto v rámci řízení o kasačním opravném prostředku je pravomoc Soudního dvora omezena na posouzení právního řešení důvodů a argumentů projednávaných před Tribunálem. Účastník řízení proto nemůže vznést důvody nebo argumenty, které nevznesl v řízení před Tribunálem, poprvé až před Soudním dvorem (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 8. listopadu 2016, BSH v. EUIPO, C-43/15 P, EU:C:2016:837, bod 43, a ze dne 19. prosince 2019, HK v. Komise, C-460/18 P, EU:C:2019:1119, bod 26).

52 Kasační opravný prostředek je sice nepřípustný, omezuje-li se na zopakování žalobních důvodů a argumentů, které byly předloženy Tribunálu, jestliže však navrhovatel naopak zpochybňuje výklad nebo použití unijního práva Tribunálem, mohou být právní otázky zkoumané v prvním stupni v řízení o kasačním opravném prostředku znovu projednány. Pokud by totiž navrhovatel nemohl tímto způsobem opřít svůj kasační opravný prostředek o důvody nebo argumenty již dříve použité před Tribunálem, bylo by uvedené řízení zčásti zbaveno smyslu (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 12. ledna 2017, Timab Industries a CFPR v. Komise, C-411/15 P, EU:C:2017:11, body 154 a 155, jakož i citovaná judikatura).

53 V projednávaném případě má v rámci prvního důvodu kasačního opravného prostředku Pometon za to, že se Tribunál tím, že o žalobním důvodu týkajícím se porušením zásady nestrannosti řízení a presumpce neviny rozhodl na základě chybných kritérií, dopustil několika nesprávných právních posouzení.

54 Na rozdíl od tvrzení Komise se takový důvod kasačního opravného prostředku týká právních otázek, které mohou být ve fázi kasačního opravného prostředku zkoumány.

55 Jak však správně uvádí Komise, Pometon vznáší na podporu prvního důvodu ve fázi kasačního opravného prostředku nový argument, vycházející z toho, že Komise připravila návrhy na narovnání, a z jejich účinků, ačkoli se ho mohla dovolávat před Tribunálem. Podle judikatury připomenuté v bodě 51 tohoto rozsudku není přitom tento argument přípustný.

56 První důvod kasačního opravného prostředku je tudíž přípustný v rozsahu, v němž se netýká uvedeného argumentu.

– K věci samé

57 Prvním důvodem kasačního opravného prostředku Pometon tvrdí, že se Tribunál tím, že v bodě 103 napadeného rozsudku rozhodl, že z hlediska obezřetnosti uplatněné Komisí při formulaci rozhodnutí o narovnání i z hlediska věcné podstaty odkazů na společnost Pometon, jež jsou uvedeny ve zmíněném rozhodnutí, nelze takové odkazy považovat za nepřímý důkaz o tom, že Komise nesplnila vůči uvedené společnosti povinnost nestrannosti, a tudíž ve sporném rozhodnutí nedodržela presumpci její neviny, dopustil nesprávného právního posouzení.

58 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Komise je povinna během správního řízení dodržovat základní práva dotčených podniků. Mezi tato práva patří právo na řádnou správu, zakotvené v článku 41 Listiny základních práv Evropské unie (dále jen „Listina“), podle níž má každý právo zejména na to, aby jeho záležitosti byly unijními orgány řešeny nestranně. Tento požadavek nestrannosti zahrnuje na straně jedné subjektivní nestrannost v tom smyslu, že žádný člen dotyčného orgánu, který se věcí zabývá, nesmí být podjatý nebo osobně zaujatý, a na straně druhé objektivní nestrannost v tom smyslu, že orgán musí v tomto ohledu poskytnout dostatečné záruky pro vyloučení veškerých legitimních pochybností (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 11. července 2013, Ziegler v. Komise (C-439/11 P, EU:C:2013:513, body 154 a 155).

59 Zásada nestrannosti, která spadá pod právo na řádnou správu, musí být odlišena od zásady presumpce neviny, která se s ohledem na povahu dotčených protiprávních jednání, jakož i na povahu a stupeň přísnosti souvisejících sankcí použije na řízení o porušení pravidel hospodářské soutěže uplatnitelných na podniky, která mohou vést k uložení pokut nebo penále (rozsudky ze dne 8. července 1999, Hüls v. Komise, C-199/92 P, EU:C:1999:358, bod 150, a ze dne 22. listopadu 2012, E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 73).

60 Presumpce neviny je obecnou zásadou unijního práva, která je zakotvena v čl. 48 odst. 1 Listiny (rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, bod 72).

61 Jak plyne z vysvětlení k tomuto ustanovení Listiny, její článek 48 odpovídá čl. 6 odst. 2 a 3 Evropské úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, podepsané v Římě dne 4. listopadu 1950 (dále jen „EÚLP“). Z toho plyne, že podle čl. 52 odst. 3 Listiny je třeba pro účely výkladu článku 48 Listiny zohlednit čl. 6 odst. 2 a 3 EÚLP jakožto minimální úroveň ochrany [rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny), C-377/18, EU:C:2019:670, bod 41].

62 Za těchto podmínek je třeba připomenout, že zásada presumpce neviny je porušena, jestliže soudní rozhodnutí či úřední akt týkající se osoby obviněného v případě, že nebyl vydán pravomocný odsuzující rozsudek, jasným způsobem konstatuje, že dotčená osoba spáchala předmětný trestný čin. V této souvislosti je třeba zdůraznit význam formulace zvolené soudními orgány, jakož i konkrétních okolností, za jakých byla tato formulace použita, a povahy či kontextu předmětného řízení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny), C-377/18, EU:C:2019:670, bod 43; v tomto smyslu viz rovněž ESLP, 27. února 2014, Karaman v. Německo, CE:ECHR:20140227JUD001710310, § 63).

63 Ve složitých trestních řízeních, která se týkají několika podezřelých, již nemohou být souzeni společně, je možné, že příslušný soud musí za účelem posouzení viny obviněných nezbytně zmínit účast třetích osob, které možná budou následně souzeny samostatně. Skutečnosti týkající se účasti třetích osob sice musí být uvedeny, dotčený soud by však neměl uvést více informací, než je nezbytné k analyzování právní odpovědnosti osob, o nichž rozhoduje. Odůvodnění soudních rozhodnutí musí být mimoto formulováno tak, aby se zabránilo možnému předčasnému rozhodnutí o vině dotyčných třetích osob, které by mohlo ohrozit spravedlivé posouzení obvinění vznesených proti nim v jiném řízení [v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny), C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44; v tomto smyslu viz rovněž ESLP, 27. února 2014, Karaman v. Německo, CE:ECHR:20140227JUD001710310, § 64 a 65].

64 S ohledem na body 59 až 61 tohoto rozsudku je judikatura týkající se presumpce neviny, uvedená v jeho bodech 62 a 63, relevantní *mutatis mutandis* v případě, že Komise přijme ve věci jedné a téže kartelové dohody postupně dvě rozhodnutí určená různým osobám ve dvou odlišných řízeních, a sice rozhodnutí přijaté v řízení o narovnání, určené podnikům, které uzavřely dohodu o narovnání, a dále rozhodnutí přijaté v řádném řízení, určené ostatním podnikům, které se účastnily kartelové dohody.

65 V takovém případě, označovaném jako „hybridní“ postup, který vede k přijetí po sobě následujících rozhodnutí, může být totiž objektivně nezbytné, aby se Komise v rozhodnutí, kterým se ukončuje řízení o narovnání, zabývala určitými skutečnostmi a jednáními účastníků údajné kartelové dohody, kteří jsou účastníky řádného řízení. Ve světle judikatury citované v bodech 62 a 63 tohoto rozsudku nicméně Komisi v rozhodnutí, kterým ukončuje řízení o narovnání, přísluší dbát na zachování presumpce neviny podniků, které odmítly přistoupit k narovnání a jsou účastníky řádného řízení.

66 Za účelem zkoumání, zda byla Komisí dodržena zásada presumpce neviny, musí unijní soud vždy analyzovat rozhodnutí ukončující řízení o narovnání a jeho odůvodnění jako celek a ve světle zvláštních okolností, za nichž bylo přijato. Jakákoliv výslovná zmínka o nevině ostatních účastníků údajné kartelové dohody v určitých částech daného rozhodnutí by postrádala smysl, pokud by jiné části rozhodnutí mohly být chápány jako předčasné vyjádření jejich viny [obdobně viz rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny), C-377/18, EU:C:2019:670, bod 46].

67 Právě ve světle této judikatury je třeba ověřit, zda se Tribunál, jak tvrdí Pometon, dopustil v rámci prvního žalobního důvodu, vycházejícího z porušení zásady nestrannosti a nedodržení presumpce neviny ze strany Komise, nesprávných právních posouzení.

68 V tomto ohledu je třeba poznamenat, že Tribunál v napadeném rozsudku v podstatě ověřil, zda Komise v rozhodnutí o narovnání byla při formulaci jeho znění dostatečně obezřetná, tak aby se vyhnula předčasnému rozhodnutí o účasti společnosti Pometon na kartelové dohodě, a dále zda byly odkazy na tuto společnost v rozhodnutí o narovnání nezbytné.

69 Zaprvé, pokud jde o formulační obezřetnost, Tribunál měl totiž v bodech 65 a 76 napadeného rozsudku za to, že Komise, zejména v poznámce pod čarou č. 4 rozhodnutí o narovnání, v této fázi řízení výslovně vyloučila vinu společnosti Pometon, když zdůraznila, že toto rozhodnutí bylo určeno výlučně čtyřem podnikům, které souhlasily s narovnáním, a že spis týkající se společnosti Pometon bude projednán později v samostatném kontradiktorním řízení.

70 Tribunál dále v bodech 67, 81 a 82 svého rozsudku uvedl, že odůvodnění rozhodnutí o narovnání neobsahuje žádnou právní kvalifikaci skutkových okolností týkajících se společnosti Pometon, kterážto byla zmíněna pouze v bodě 4 rozhodnutí, nadepsaném „Popis skutkových okolností“, a že rozhodnutí v bodě 2.25 označovalo společnost Pometon nikoliv jako účastníka řízení o narovnání a adresáta uvedeného rozhodnutí, nýbrž jako podnik, který je předmětem vyšetřovacího řízení zahájeného vůči účastníkům údajné kartelové dohody.

71 Argumenty společnosti Pometon nemohou prokázat, že by tato posouzení byla stižena nesprávným právním posouzením.

72 Pokud jde zaprvé o argumentaci společnosti Pometon shrnutou v bodě 42 tohoto rozsudku, je třeba uvést, že za předpokladu, že se Pometon zamýšlela dovolávat nesprávného výkladu poznámky pod čarou č. 4 rozhodnutí o narovnání Tribunálem, a tudíž zkreslení uvedeného rozhodnutí, nemůže takový argument obstát.

73 Je sice pravda, že daná poznámka pod čarou výslovně neuvádí, že by byla odpovědnost společnosti Pometon v rámci údajné kartelové dohody vyloučena, to však nemění nic na tom, že jednoznačně uvádí, že společnosti Pometon není rozhodnutí o narovnání určeno, že je proti ní vedeno samostatné řízení a že odkazy na společnost Pometon uvedené v daném rozhodnutí jsou použity výlučně k prokázání odpovědnosti ostatních účastníků kartelové dohody. Tribunál se proto při tvrzení uvedeném v bodě 65 napadeného rozsudku, že Komise v uvedené poznámce pod čarou vinu společnosti Pometon vyloučila, nedopustil nesprávného výkladu této poznámky, ovšem s tím, že Tribunál upřesnil, že k tomuto vyloučení došlo pouze v této fázi řízení.

74 Za těchto podmínek nemůže obstát ani argument společnosti Pometon, že se Tribunál v podstatě dopustil nesprávného právního posouzení tím, že konstatoval, že vyloučení viny společnosti Pometon v uvedené poznámce umožnilo zabránit nedorozuměním ohledně odpovědnosti tohoto podniku za protiprávní jednání.

75 Zadruhé, pokud Pometon tvrdí, že Komise zejména v bodě 29 rozhodnutí o narovnání zmínila „dohodu“ (*agreement*) uzavřenou mezi účastnicemi řízení o narovnání a společností Pometon a že provedla kvalifikaci jednání, které jí bylo přičítáno, je třeba poznamenat, jak Tribunál správně učinil v bodech 67, 81 a 82 napadeného rozsudku, že Komise v rozhodnutí o narovnání jednání společnosti Pometon jako protisoutěžní v žádném případě nekvalifikovala. Daný orgán se naopak omezil na uvedení jednání tohoto podniku v rámci popisu skutkových okolností. Na rozdíl od tvrzení společnost Pometon se ostatně Komise v této souvislosti vyhnula použití výrazu „kartelová dohoda“.

76 S ohledem na tyto skutečnosti se Tribunál mohl domnívat, aniž by se dopustil nesprávného právního posouzení, zejména pak v bodě 103 napadeného rozsudku, že Komise byla dostatečně formulačně obezřetná. Tento orgán totiž požadovanou formulační obezřetnost prokázal tím, že zdůraznil, že nebyl oprávněn k rozhodnutí o účasti společnosti Pometon na údajné kartelové dohodě, nejen aby se vyhnul, jak uvedl Tribunál v bodech 76 a 84 napadeného rozsudku, jakémukoli úmyslnému, či dokonce konečnému předjímání odpovědnosti této společnosti, ale v souladu s judikaturou citovanou v bodě 63 tohoto rozsudku i s cílem vyhnout se jakémukoliv, tedy byť jen potenciálnímu předjímání této odpovědnosti.

77 Zadruhé, pokud jde o posouzení nezbytnosti odkazů na společnost Pometon v rozhodnutí o narovnání, je třeba připomenout, že v rámci hybridního postupu vedoucího k přijetí po sobě jdoucích rozhodnutí musí Komise pod dohledem Tribunálu zabránit tomu, aby sdělila více informací o zapojení třetí osoby, jakou je společnost Pometon, do takového rozhodnutí, než je nutné pro kvalifikaci odpovědnosti osob, jimž je toto rozhodnutí určeno [obdobně viz rozsudek ze dne 5. září 2019, AH a další (Presumpce neviny), C-377/18, EU:C:2019:670, bod 44].

78 V projednávaném případě Tribunál v bodě 77 napadeného rozsudku uvedl, že je třeba posoudit, zda lze odkazy na společnost Pometon uvedené v rozhodnutí o narovnání skutečně považovat za nezbytné k co nejúplnějšímu popisu skutkových okolností zakládajících dotčenou kartelovou dohodu.

79 V této souvislosti v bodě 79 napadeného rozsudku uvedl, že pokud jde o hybridní postup, jenž vedl k postupnému přijetí dvou rozhodnutí, mohou se odkazy na některá jednání společnosti Pometon obsažené v rozhodnutí o narovnání „ukázat jako objektivně užitečné pro popis vzniku předmětné dohody jako celku“. V bodech 81 až 83 daného rozsudku měl zejména za to, že odůvodnění obsahující tyto odkazy vzhledem k formulační obezřetnosti Komise neuvádí žádnou právní kvalifikaci jednání tohoto podniku. V bodech 88 a 89 uvedeného rozsudku Tribunál odmítl argumenty společnosti Pometon, podle nichž odkazy na ní uvedené v bodech 31 a 37 odůvodnění rozhodnutí nebyly nezbytné.

80 Argumenty uplatněné společností Pometon ve fázi kasačního opravného prostředku nemohou tato posouzení zpochybnit.

81 Zaprvé Tribunál sice v bodě 79 napadeného rozsudku uvedl, že odkazy na společnost Pometon mohou být objektivně užitečné pro popis vzniku kartelové dohody jako celku, což bylo pružnější kritérium, než je kritérium nezbytnosti vyžadované judikaturou připomenutou v bodě 77 tohoto rozsudku, avšak ze znění bodů 79 a 80 napadeného rozsudku jasně vyplývá, že Tribunál z posouzení objektivní užitečnosti těchto odkazů nevyvodil žádný závěr a naopak zejména v bodech 85 a 88 napadeného rozsudku posuzoval nezbytnost uvedených odkazů ve světle rozsudku ESLP ze dne 27. února 2014, Karaman v. Německo (CE:ECHR:20140227JUD001710310, § 63).

82 Zadruhé, pokud společnost Pometon zpochybňuje posouzení nezbytnosti odkazů na ni, je třeba upřesnit, že tato část kritizuje pouze posouzení odkazu na ni v bodě 31 odůvodnění rozhodnutí o narovnání obsažené v bodě 89 napadeného rozsudku.

83 V daném bodě odůvodnění Komise konstatovala, že „[k]ontakty se společností Pometon pokračovaly až do 16. května 2007, kdy společnost Pometon prodala svůj závod v odvětví [...] abraziv společnosti Winoa a odešla z trhu“. Uvedený bod odůvodnění je součástí čtvrté kapitoly rozhodnutí o narovnání, nadepsané „Popis skutkových okolností“, a konkrétně její první části, nadepsané „Povaha a závažnost jednání“, která v bodě 26 odůvodnění uvedeného rozhodnutí začíná odkazem na časté kontakty mezi společnostmi Erwin, Winoa, MTS, Würth a Pometon. Podle bodu 32 odůvodnění uvedeného rozhodnutí ostatní účastníci kartelové dohody revidovali příplatek za šrot během léta 2007, tedy po 16. květnu 2007. Zmínka o společnosti Pometon v bodě 31 odůvodnění rozhodnutí tedy umožňovala vysvětlit vývoj jednání vytýkaného ostatním účastníkům kartelové dohody, kterých se uvedené rozhodnutí týkalo.

84 Tribunál se proto tím, že měl za to, že tato zmínka směřovala pouze k upřesnění časového vývoje kartelové dohody, na níž připustily účast dané čtyři podniky účastnící se řízení o narovnání, a v podstatě ji považoval za nezbytnou, nedopustil nesprávného právního posouzení.

85 Zatřetí, pokud Pometon tvrdí, že Komise v odůvodnění rozhodnutí o narovnání provedla právní kvalifikaci jejího jednání, je třeba její argumentaci z důvodu uvedeného v bodě 75 tohoto rozsudku odmítnout.

86 A za poslední, pokud jde o argumenty společnosti Pometon vycházející ze srovnání projednávané věci s věcí, v níž byl vydán rozsudek Tribunálu ze dne 10. listopadu 2017, Icap a další v. Komise (T-180/15, EU:T:2017:795), stačí připomenout, že jak vyplývá z judikatury uvedené v bodě 66 tohoto rozsudku, to, zda Komise porušila presumpci neviny, závisí na rozhodnutích o narovnání vlastních každé věci, včetně jejich odůvodnění, jakož i na zvláštních okolnostech, za kterých byla tato rozhodnutí přijata.

87 Ze všech výše uvedených úvah vyplývá, že první důvod kasačního opravného prostředku je třeba zčásti odmítnout jako nepřípustný a zčásti zamítnout jako neopodstatněný.

Ke druhému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

88 V rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku Pometon v podstatě tvrdí, že Tribunál se v bodech 129 až 160 napadeného rozsudku dopustil nesprávného právního posouzení tím, že nesprávně uplatnil zásady v oblasti důkazního břemene a neuplatnil zásadu presumpce neviny. Rovněž tvrdí, že daný rozsudek je v tomto ohledu odůvodněn rozporně nebo nedostatečně.

89 Zaprvé v bodech 129 až 147 uvedeného rozsudku Tribunál uvedl jako nezpochybňované skutečnosti a odpovědnost, které přitom Pometon ve své žalobě zpochybnila. Pometon v této souvislosti odkazuje na její určité konkrétní body.

90 Zadruhé Pometon tvrdí, že Tribunál v bodech 142, 144 a 145 rozsudku konstatoval její účast na kartelové dohodě na základě domněnek nebo hodnocení založených na přiměřenosti nebo pravděpodobnosti určitých událostí. Tribunál tak nezohlednil judikaturu, podle které zaprvé účast podniku na kartelové dohodě nemůže být vyvozena ze spekulací provedených na základě nepřesných poznatků, zadruhé důkazy musí být k tomu, aby podložily pevné přesvědčení, že se žalobkyně kartelové dohody účastnila, dostatečně důvěryhodné, přesné a shodující se a měly by umožnit nade vši rozumnou pochybnost dospět k závěru, že došlo k protiprávnímu jednání, a zatřetí případné pochybnosti soudu musí být ku prospěchu dotyčného podniku.

91 Komise tvrdí, že druhý důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, jelikož se týká skutkových posouzení, směřuje proti spornému rozhodnutí a částečně opakuje argumenty vznesené na podporu druhého žalobního důvodu. Tento důvod kasačního opravného prostředku je pak každopádně neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

92 Úvodem je třeba konstatovat, že v rámci druhého důvodu kasačního opravného prostředku Pometon v podstatě tvrdí, že se Tribunál dopustil nesprávných právních posouzení při uplatňování zásad upravujících důkazní břemeno ve věcech protiprávních jednání v oblasti práva hospodářské soutěže a porušil povinnost odůvodnění. Vzhledem k tomu, že tento důvod vznáší právní otázky, které může Soudní dvůr přezkoumat ve fázi kasačního opravného prostředku, je přípustný.

93 Je třeba uvést, že Tribunál v bodech 129 až 160 napadeného rozsudku posoudil argumenty společnosti Pometon směřující ke zpochybnění důkazu její účasti na první části kartelové dohody týkajícího se způsobu výpočtu příplatku za šrot.

94 V tomto ohledu Tribunál v bodě 129 napadeného rozsudku konstatoval, že Pometon nezpochybňuje svou „původní odpovědnost“ v této části kartelové dohody z důvodu své účasti na uzavření dohody o způsobu výpočtu příplatku za šrot a na přípravě této dohody. V bodech 132 až 147 svého rozsudku

měl za to, že Komise právně dostačujícím způsobem prokázala, že příplatek za šrot byl mezi účastníky kartelové dohody automaticky použitelný. S ohledem na tuto automatičnost a písemnosti ve spise Tribunál v bodech 148 až 159 odmítl argumentaci společnosti Pometon, podle které byla účast na schůzkách a jiných kontaktech nezbytná k provádění první části kartelové dohody od roku 2004. S ohledem na výše uvedené dospěl Tribunál v bodě 160 k závěru, že účast společnosti Pometon na dané části je plně prokázána.

95 Zaprvé je třeba mít za to, že Tribunál tímto právně dostačujícím způsobem odůvodnil své posouzení argumentů, které před ním Pometon uplatnila. Z toho plyne, že argumentace společnosti Pometon vycházející z nedostatečnosti nebo rozpornosti odůvodnění, která ostatně není hlouběji podložena, musí být odmítnuta jako neopodstatněná.

96 Pokud jde zadruhé o tvrzení o nesprávných právních posouzeních při uplatňování pravidel dokazování v oblasti práva hospodářské soutěže, je třeba především uvést, že argumentace společnosti Pometon, podle níž Tribunál nesprávně považoval některé skutečnosti a „odpovědnost“ za nezpochybňované, vychází z neúplného a nesprávného výkladu napadeného rozsudku.

97 V bodě 129 napadeného rozsudku sice Tribunál uvedl, že Pometon „nepopírá svou původní odpovědnost v první části kartelové dohody“, čemuž by bez dalších souvislostí bylo lze rozumět v tom smyslu, že podle Tribunálu Pometon nezpochybňovala svou odpovědnost, a tak ani svou účast na kartelové dohodě. Ze společného výkladu bodů 129 až 160 uvedeného rozsudku však jednoznačně vyplývá, že Tribunál měl v uvedeném bodě 129 v úmyslu konstatovat, že Pometon nezpochybňovala skutečnost, že přispěla k zavedení systému příplatku za šrot, jako takovou, a nikoliv, že nepopírala svou účast na kartelové dohodě.

98 Mimoto i za předpokladu, že se Pometon snaží Tribunálu vytknout, že zkreslil její žalobu, je třeba podotknout, že v částech žalobního návrhu, které jsou předmětem tohoto důvodu kasačního opravného prostředku, Pometon v obecnosti zpochybnila svou účast na kartelové dohodě, avšak nezpochybnila svou přítomnost na setkání ze dne 3. října 2003, na němž byl zaveden způsob výpočtu příplatku za šrot. Pometon ostatně v replice předložené Soudnímu dvoru dokonce svou účast na tomto setkání potvrdila.

99 Zadruhé, pokud Pometon Tribunálu vytýká, že zejména v bodech 142, 144 a 145 napadeného rozsudku nezohlednil judikaturu týkající se důkazního břemene v oblasti práva hospodářské soutěže, je třeba podotknout, že Tribunál v bodech 132 až 147 uvedeného rozsudku důkazy předložené Komisí řádně přezkoumal. Ze všech těchto skutečností vyvodil, že Komise automatické uplatnění příplatku za šrot prokázala právně dostačujícím způsobem.

100 Toto posouzení nelze zpochybnit tím, že Tribunál v bodech 142, 144 a 145 napadeného rozsudku, na které Pometon konkrétně poukazuje, použil měkčí formulace, ve kterých uplatnil takové výrazy jako „pravděpodobné“ nebo „nasvědčovat“.

101 Dané body napadeného rozsudku jsou totiž součástí posouzení listinných důkazů ve spise Komise, kterým Tribunál v podstatě potvrdil soubor nepřímých důkazů předložených Komisí v souladu s judikaturou týkající se prokazování porušení práva hospodářské soutěže. Podle uvedené judikatury totiž Komise může tento důkaz předložit prostřednictvím souboru přesných a shodujících se nepřímých důkazů, které – posuzovány jako celek – mohou v případě neexistence jiného soudržného vysvětlení představovat důkaz takového porušení, a to i když některý z těchto nepřímých důkazů k tomu sám o sobě nepostačuje (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 26. ledna 2017, Komise v. Keramag Keramische Werke a další, C-613/13 P, EU:C:2017:49, body 50 až 52).

102 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy je třeba druhý důvod kasačního opravného prostředku zamítnout jako neopodstatněný.

Ke třetímu důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

103 V rámci třetího důvodu kasačního opravného prostředku Pometon tvrdí, že Tribunál v bodech 289 až 316 a 373 napadeného rozsudku porušil pravidla týkající se důkazního břemene a presumpce neviny a dále nedostál povinnosti uvést odůvodnění, kterou při analýze doby trvání údajné účasti na protiprávním jednání má.

104 Tribunál podle ní zaprvé obrátil důkazní břemeno, když v bodech 308 a 309 napadeného rozsudku rozhodl, že absence koluzivních kontaktů mezi společností Pometon a ostatními účastníky kartelové dohody neumožňuje mít za to, že Pometon svou účast na kartelové dohodě přerušila, a že Pometon neuvedla žádnou skutečnost nasvědčující tomu, že by koluzivní kontakty byly pro pokračování její účasti na kartelové dohodě nezbytné. Tribunál tak nerespektoval svou vlastní judikaturu, podle níž konstatování, že neexistují přímé ani nepřímé důkazy, ze kterých by mohlo vyplývat, že protiprávní jednání bylo ze strany žalobce přerušeno, nemůže nabýt relevance, dokud Komise nesplní důkazní břemeno, které nese, předložením důkazů, které se vztahují ke skutkovým okolnostem, které jsou dostatečně časově blízké k tomu, aby bylo možné důvodně připustit, že protiprávní jednání trvalo nepřetržitě mezi dvěma určitými okamžiky.

105 Zadruhé má Pometon za to, že s ohledem na charakteristiky kartelové dohody, která podle Komise vznikla díky častým, soustavným a opakujícím se kontaktům, by skutečnost, že se neúčastnila všech dvanácti schůzek, které se konaly mezi roky 2005 a 2007 mezi ostatními účastníky kartelové dohody, měla vést k závěru, že svou účast na této dohodě přerušila.

106 Takové konstatování platí tím spíše, že v jiných věcech Tribunál uznal, že účast na kartelové dohodě byla v případě absence koluzivních kontaktů nebo projevů přerušena během období kratšího jednoho roku nebo šestnácti měsíců.

107 Komise tvrdí, že třetí důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný, neboť otázka přerušení účasti společnosti Pometon na kartelové dohodě spadá do posouzení skutkového stavu, a že je v každém případě neopodstatněný.

Závěry Soudního dvora

108 Úvodem je třeba připomenout, pokud jde o přípustnost třetího důvodu kasačního opravného prostředku, že na straně jedné aspekt rozložení důkazního břemene, jakkoliv může mít dopad na skutková zjištění Tribunálu, představuje právní otázku (rozsudek ze dne 6. ledna 2004, BAI a Komise v. Bayer, C-2/01 P a C-3/01 P, EU:C:2004:2, bod 61). Z toho plyne, že v rozsahu, v němž Pometon Tribunálu v podstatě vytýká, že obrátil důkazní břemeno ohledně doby trvání její účasti na protiprávním jednání, je tento důvod kasačního opravného prostředku přípustný.

109 Na straně druhé v rozsahu, v němž tvrdí, že její účast na protiprávním jednání byla přerušena, se Pometon domáhá nového posouzení skutkového stavu, které podle judikatury připomenuté v bodě 50 tohoto rozsudku v řízení o kasačním opravném prostředku nespadá do pravomoci Soudního dvora. Z toho plyne, že třetí důvod kasačního opravného prostředku je v tomto rozsahu nepřípustný.

110 Pokud jde o opodstatněnost tohoto důvodu v rozsahu, v němž byl shledán přípustným, je třeba připomenout, že Soudní dvůr již rozhodl, že ve většině případů musí být existence protisoutěžní praxe nebo dohody odvozena z určitého počtu shodujících se okolností a nepřímých důkazů, které posuzovány jako celek mohou být v případě neexistence jiného soudržného vysvětlení důkazem porušení pravidel hospodářské soutěže (rozsudek ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 70 a citovaná judikatura).

111 Takové indicie a shody okolností umožňují, jestliže jsou hodnoceny jako celek, odhalit nejen existenci protisoutěžních jednání nebo dohod, ale rovněž dobu trvání pokračujícího protisoutěžního jednání a období, během něhož byla dohoda uzavřená za porušení pravidel hospodářské soutěže prováděna (rozsudek ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 71 a citovaná judikatura).

112 Pokud jde o chybějící důkaz existence dohody v průběhu určitých vymezených období nebo přinejmenším stran jejího provádění určitým podnikem v průběhu daného období, je třeba připomenout, že skutečnost, že takový důkaz nebyl podán pro tato vymezená období, nebrání tomu, aby bylo na protiprávní jednání nahlíženo jako na naplněné během globálního období širšího než tato vymezená období, pokud takové konstatování spočívá na objektivních a shodujících se indiciích. V případě protiprávního jednání, které trvá několik let, zůstává skutečnost, že se kartelová dohoda projevuje v různých obdobích, která mohou být od sebe oddělena delším či kratším časovým odstupem, bez vlivu na existenci této dohody, pokud jednotlivé skutky, které jsou součástí tohoto protiprávního jednání, sledují jeden a tentýž cíl a jsou součástí jediného pokračujícího protiprávního jednání (rozsudek ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 72 a citovaná judikatura).

113 Z judikatury rovněž plyne, že mlčky učiněné schválení takovéto protiprávní iniciativy bez veřejného distancování se od jejího obsahu nebo jejího oznámení správním orgánům má za následek, že je podníceno pokračování v protiprávním jednání a ohroženo jeho odhalení. Tato vzájemná soudržnost představuje pasivní způsob účasti na protiprávním jednání, který může založit odpovědnost dotyčného podniku (rozsudek ze dne 6. prosince 2012, Komise v. Verhuizingen Coppens, C-441/11 P, EU:C:2012:778, bod 73 a citovaná judikatura).

114 Z uvedené judikatury vyplývá, že Komise může mít za to, že protiprávní jednání nebo účast podniku na protiprávním jednání se nepřerušily, i když pro určitá vymezená období důkazy tohoto jednání nedisponuje, pokud jednotlivé skutky, které ho tvoří, sledují jeden cíl a mohou spadat do rámce jediného a trvajícího protiprávního jednání a pokud dotčený podnik neuplatnil přímé nebo nepřímé důkazy prokazující, že protiprávní jednání nebo jeho účast na něm naopak během těchto období nepokračovaly.

115 V projednávané věci je třeba uvést, že v bodech 266 a 267 napadeného rozsudku, které nejsou v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku zpochybňovány, Tribunál po posouzení druhého žalobního důvodu konstatoval, že Komise prokázala odpovědnost společnosti Pometon za jediné a trvající protiprávní jednání, které je předmětem sporného rozhodnutí, aniž v této fázi zkoumal dobu trvání její účasti na tomto jednání.

116 V tomto posledně uvedeném ohledu Tribunál v bodě 304 rozsudku v rámci své svrchované posuzovací pravomoci týkající se skutkových okolností, a aniž to bylo v řízení o kasačním opravném prostředku zpochybněno, konstatoval, že Komise prokázala, že se Pometon přímo podílela na koluzivních kontaktech týkajících se dvou částí kartelové dohody mezi 3. říjnem 2003 a 18. listopadem 2005, jakož i během dvou měsíců předcházejících jejímu opuštění trhu, k němuž došlo 16. května 2007, ale že Komise neměla k dispozici žádný důkaz o protisoutěžních kontaktech společnosti Pometon v období od 18. listopadu 2005 do března 2007 (dále jen „dotčené období“).

117 Tribunál nicméně v bodě 308 napadeného rozsudku rozhodl, že s ohledem na charakteristiky kartelové dohody, a sice automatické uplatňování příplatku za šrot a neexistenci strukturované organizace kontaktů mezi účastníky za účelem koordinace ve vztahu k jednotlivým zákazníkům, jelikož k jednorázovým kontaktům docházelo pouze v případě neshod, nebylo možné na základě absence koluzivních kontaktů mezi společností Pometon a ostatními stranami dohody v dotčeném období dospět k závěru, že Pometon svou účast na uvedené dohodě přerušila. V bodě 309 svého rozsudku

Tribunál dodal, že Pometon neuvedla žádnou skutečnost, na jejímž základě by bylo možné se domnívat, že koluzivní kontakty byly nicméně k pokračování její nepřetržité účasti na kartelové dohodě nezbytné.

118 Z výše uvedeného vyplývá, že Tribunál jasně uvedl důvody, proč měl za to, že účast společnosti Pometon na jediném a trvajícím protiprávním jednání nebyla během dotčeného období přerušena. Argumenty společnosti Pometon vycházející z porušení povinnosti uvést odůvodnění je tedy třeba odmítnout.

119 Z napadeného rozsudku rovněž vyplývá, že Tribunál založil své posouzení doby trvání účasti společnosti Pometon na protiprávním jednání na úvaze, nezpochybněné v rámci projednávaného kasačního opravného prostředku, že zaprvé Komise právně dostačujícím způsobem prokázala koluzivní kontakty společnosti Pometon před a po dotčeném období, zadruhé, že uplatňování příplatku za šrot bylo automatické a kontakty nevyžadovalo, a zatřetí, že obě části kartelové dohody měly úzké vazby. Tribunál z těchto poznatků v podstatě dovodil, že Komise mohla mít za to, že Pometon se v dotčeném období účastnila bez přerušení jediného a trvajícího protiprávního jednání, aniž by tím byla dotčena možnost posledně uvedené prokázat, že tato účast byla přerušena, přičemž ale Pometon žádný důkaz nebo argument, který by mohl prokázat, že tato účast byla přerušena, neuplatnila.

120 Tribunál měl proto na základě judikatury připomenuté v bodech 110 až 114 tohoto rozsudku za to, že se Pometon trvale podílela na protiprávním jednání, které jí bylo vytýkáno, aniž tím porušil pravidla týkající se důkazního břemene.

121 S ohledem na všechny výše uvedené úvahy musí být třetí důvod kasačního opravného prostředku zčásti odmítnut jako nepřípustný a zčásti zamítnut jako neopodstatněný.

Ke čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku

Argumentace účastnic řízení

122 V rámci čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku Pometon tvrdí, že Tribunál v bodech 365 až 396 napadeného rozsudku porušil zásadu rovného zacházení a povinnost uvést odůvodnění, když změnil výši pokuty, která jí byla uložena.

123 Pometon podotýká, že Tribunál se při stanovení výše této pokuty odchýlil od metody, kterou Komise použila pro stanovení dodatečné míry snížení podle bodu 37 pokynů pro výpočet pokut. Z analýzy všech tří faktorů uvedených v bodě 376 napadeného rozsudku, a zejména z bodů 379 až 383, 386, 387 a 390 rozsudku vyplývá, že ačkoli protiprávní jednání přičitatelné společnosti Pometon bylo méně závažné než jednání, kterého se dopustila společnost Winoa, Tribunál přiznal společnosti Pometon míru snížení 75 %, tedy stejnou jaká byla Komisí přiznána druhé z uvedených společností.

124 Tribunál tedy zacházel stejným způsobem se dvěma odlišnými situacemi, aniž toto rozdílné zacházení objektivně odůvodnil, čímž porušil zásadu rovného zacházení.

125 Pometon dodává, že Tribunál v bodech 382 a 386 napadeného rozsudku připustil, že její situace je podobná situaci společnosti MTS, které bylo přiznáno snížení o 90 %. Jediným prvkem odlišujícím oba podniky byla jejich velikost, která však nemůže sama o sobě odůvodnit významný rozdíl v na ně uplatněných mírách snížení.

126 Míra snížení přiznaná společnosti Pometon by se proto měla pohybovat mezi 75 % a 90 %.

127 Komise tvrdí, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je nepřípustný a každopádně neopodstatněný.

128 Podle Komise je tento důvod kasačního opravného prostředku nepřípustný, neboť by ve skutečnosti vedl k tomu, že by Soudní dvůr věcně přezkoumal Tribunálem uloženou pokutu, což by přesahovalo pravomoci přiznané Soudnímu dvoru. Soudní dvůr totiž nemůže z důvodů ekvity nahradit svým vlastním posouzením posouzení Tribunálu a v rámci výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci rozhodnout o výši pokut uložených podnikům z důvodu porušení unijního práva. To platí tím spíše, pokud Tribunál vykonal pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, aby sám zaručil dodržení zásady rovného zacházení.

129 Pokud jde o věc samu, Komise podotýká, že po zrušení sporného rozhodnutí příslušelo Tribunálu, jak tento připomíná v bodě 369 napadeného rozsudku, aby s přihlédnutím ke všem okolnostem projednávané věci určil přiměřenou výši výjimečné úpravy základní výše pokuty.

130 V této souvislosti z bodu 376 napadeného rozsudku vyplývá, že u každého z jednotlivých analyzovaných faktorů Tribunál skutečně porovnal individuální odpovědnost a situaci společnosti Pometon s odpovědností ostatních účastníků kartelové dohody. Komise má za to, že Tribunál použil k ujištění se o přiměřenosti pokuty kritéria týkající se závažnosti a doby trvání účasti společnosti Pometon na protiprávním jednání.

131 Skutečnost, že společnosti Pometon byla poskytnuta nižší míra snížení než společnosti MTS, nestačí k prokázání protiprávnosti zacházení a nesoudržnosti odůvodnění napadeného rozsudku. Z bodu 390 napadeného rozsudku totiž vyplývá, že Tribunál v tomto ohledu vycházel z obratu společnosti Pometon, který značně převyšuje obrat společnosti MTS, takže oba podniky se s ohledem na svou velikost a na závažnost své účasti na protiprávním jednání nenacházely ve srovnatelných situacích. Komise uvádí, že podle ustálené judikatury celkový obrat podniku představuje údaj, byť jen přibližný a nedokonalý, o jeho velikosti a hospodářské síle.

132 Podle Komise vyžaduje dodržování zásady rovného zacházení zohlednit všechny prvky, které charakterizují určitý podnik ve vztahu k jinému podniku, zatímco přímé a příkladmé srovnání mezi dvěma sankcemi není relevantní. Tribunál tedy tím, že společnosti Pometon přiznal stejnou míru snížení základní výše pokuty, jaká byla uplatněna na společnost Winoa, neporušil zásadu rovného zacházení.

133 Použití téže míry na tyto dva podniky lze ostatně vysvětlit vyšším stupněm koncentrace prodejů společnosti Winoa ve srovnání s prodeji společnosti Pometon. Komise v tomto ohledu předložila v příloze B/2 své žalobní odpovědi tabulku shrnující provedený výpočet.

134 A konečně, Komise tvrdí, že pokud jde o stanovení výše pokuty, Tribunál své rozhodnutí odůvodnil právně dostačujícím způsobem.

Závěry Soudního dvora

– *Úvodní poznámky*

135 Úvodem je třeba připomenout, že v souladu s článkem 261 SFEU a článkem 31 nařízení č. 1/2003 je ohledně pokut stanovených Komisí Tribunál nadán pravomocí soudního přezkumu v plné jurisdikci.

136 Tribunál je proto oprávněn, nad rámec pouhého přezkumu legality těchto pokut, nahradit posouzení Komise svým vlastním, a uložené pokuty nebo penále tedy zrušit, snížit nebo zvýšit (rozsudek ze dne 22. listopadu 2012, E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, body 124 a citovaná judikatura).

137 Soudnímu dvoru naopak nepřísluší, když rozhoduje o právních otázkách v řízení o kasačním opravném prostředku, aby z důvodů ekvity nahradil svým vlastním posouzením posouzení Tribunálu učiněné při rozhodování – v rámci výkonu jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci – o výši pokut ukládaných podnikům pro porušení unijního práva. Nesprávné právní posouzení Tribunálem z důvodu nepřiměřené výše pokuty lze tak konstatovat pouze v případě, že by Soudní dvůr měl za to, že výše pokuty je nejen nevhodná, ale také nadměrná, a to natolik, že je nepřiměřená (rozsudky ze dne 22. listopadu 2012, E.ON Energie v. Komise, C-89/11 P, EU:C:2012:738, body 125 a 126, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 25. července 2018, Orange Polska v. Komise, C-123/16 P, EU:C:2018:590, bod 115).

138 Mimoto podle ustálené judikatury je Tribunál při výkonu své pravomoci v plné jurisdikci vázán určitými povinnostmi, mezi něž patří povinnost uvést odůvodnění, která mu přísluší v souladu s článkem 36 statutu Soudního dvora, který je použitelný na Tribunál na základě prvního pododstavce článku 53 tohoto statutu, jakož i zásada rovného zacházení. Výkon pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci nesmí totiž při určování výše pokut, které jsou uloženy podnikům, jež se účastnily porušení pravidel hospodářské soutěže, vést k diskriminaci mezi nimi (rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Komise v. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, bod 77 a citovaná judikatura).

– K přípustnosti čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku

139 Komise namítá nepřípustnost čtvrtého důvodu kasačního opravného prostředku, neboť se jím Soudní dvůr vyzývá k věcnému přezkumu výše pokuty uložené Tribunálem.

140 Tato argumentace vychází z nesprávného pochopení tohoto důvodu.

141 Z argumentace společnosti Pometon rozvinuté na jeho podporu totiž vyplývá, že tato společnost nesměřuje ke zpochybnění, z důvodů vycházejících z nedostatku ekvity nebo nevhodnosti jejího charakteru, výše pokuty, která jí byla uložena Tribunálem při výkonu jeho pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci, což s ohledem na judikaturu uvedenou v bodě 137 tohoto rozsudku nespadá do pravomoci Soudního dvora rozhodujícího o kasačním opravném prostředku. Naopak uvedený důvod jasně vychází z toho, že Tribunál porušil zásadu rovného zacházení a povinnost uvést odůvodnění.

142 S ohledem na judikaturu připomenutou v bodě 138 tohoto rozsudku je přitom takový důvod kasačního opravného prostředku přípustný, a to na rozdíl od argumentů Komise, i když Tribunál při výkonu své pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci sám stanovil výši pokuty (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 18. prosince 2014, Komise v. Parker Hannifin Manufacturing a Parker-Hannifin, C-434/13 P, EU:C:2014:2456, body 77, 81, 85 a 86).

143 A konečně, je třeba dodat, že Pometon žádá Soudní dvůr, aby sám uplatnil svou pravomoc soudního přezkumu v plné jurisdikci, pouze pro případ, že by tomuto důvodu kasačního opravného prostředku vyhověl. V tomto ohledu je třeba upřesnit, že Soudní dvůr může zrušit, snížit nebo zvýšit uloženou pokutu nebo penále pouze tím, že sám vydá konečné rozhodnutí o sporu před Tribunálem (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 88, jakož i citovaná judikatura).

144 Z výše uvedeného vyplývá, že čtvrtý důvod kasačního opravného prostředku je přípustný.

– *K věci samé*

145 Jak bylo připomenuto v bodě 138 tohoto rozsudku, Tribunál je při výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci povinen dodržovat povinnost odůvodnění svých rozhodnutí, jakož i zásadu rovného zacházení.

146 Tyto požadavky platí pro Tribunál rovněž tehdy, když se odchýlí od indikativních pravidel definovaných Komisí ve svých pokynech pro výpočet pokut, které sice nemohou být pro unijní soudy závazné, ale mohou být pro ně návodem při výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci (v tomto smyslu viz rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 90, jakož i citovaná judikatura).

147 V napadeném rozsudku se Tribunál pro účely výpočtu výše pokuty uložené společnosti Pometon ztotožnil s posouzeními Komise, která sloužila jako základ pro výpočet pokut uložených podnikům, které se účastnily kartelové dohody, s výjimkou závěrů týkajících se použití bodu 37 pokynů pro výpočet pokut, podle kterého se Komise může z důvodu konkrétních okolností dané věci nebo nutnosti dosáhnout odrazujícího účinku pokuty v konkrétní věci odchýlit od obecné metodiky uvedené v těchto pokynech.

148 V tomto ohledu Tribunál v bodech 376 a 377 napadeného rozsudku považoval za vhodné zohlednit tři faktory, které sice částečně splývaly s faktory zohledněnými Komisí, ale umožnily podle něj lépe postihnout závažnost protiprávního jednání přičitatelného každému z účastníků. Tribunál porovnáním situace společnosti Pometon se situací ostatních účastníků kartelové dohody nejprve v bodech 378 až 382 svého rozsudku zkoumal individuální odpovědnost společnosti Pometon za účast na kartelové dohodě, poté v bodech 383 až 387 konkrétní dopad jejího protiprávního jednání na hospodářskou soutěž v oblasti cen a konečně v bodech 388 až 390 význam tohoto podniku plynoucí z jeho celkového obratu.

149 Poté, co Tribunál v bodech 391 a 392 napadeného rozsudku zvážil tyto faktory, měl v jeho bodě 393 za to, že je třeba společnosti Pometon přiznat mimořádné snížení základní výše pokuty o 75 %. Míra tohoto snížení je, jak tvrdí Pometon, totožná s mírou, kterou Komise přiznala společnosti Winoa v rozhodnutí o narovnání.

150 Na základě skutkových zjištění Tribunálu, která Soudnímu dvoru nepřísluší ve fázi kasačního opravného prostředku přezkoumávat, je přitom třeba uvést, že se Pometon a Winoa z pohledu faktorů zkoumaných uvedeným soudem nacházely v odlišných situacích. Z posouzení uvedených v bodech 382 až 384 a 390 napadeného rozsudku totiž vyplývá, že Pometon „hrála v kartelové dohodě obecně omezenější roli“ než Winoa, že její váha v protiprávním jednání byla podstatně menší než váha společnosti Winoa a že její obrat nedosahoval ani třetiny obratu společnosti Winoa.

151 S ohledem na tyto poznatky měl Tribunál uvést důvody, proč bylo i přes tuto rozdílnou situaci v souladu se zásadou rovného zacházení, aby bylo společnosti Pometon přiznána totožná míra snížení jako společnosti Winoa.

152 Tyto důvody však z napadeného rozsudku nevyplývají. Tribunál měl sice v bodech 391 a 392 napadeného rozsudku za to, že jednotlivé míry snížení, které Komise přiznala podnikům, jimž bylo určeno rozhodnutí o narovnání, nejsou v projednávané věci pro účely stanovení míry snížení pro společnost Pometon relevantní, neboť vyplývaly z metody výpočtu, od níž se odchýlil, avšak neuvedl důvody, proč měl za to, že míra 75 %, kterou použil, je v souladu se zásadou rovného zacházení.

153 Čtvrtému důvodu kasačního opravného prostředku je tudíž třeba vyhovět.

154 Ve světle všech výše uvedených úvah je třeba zrušit bod 2 výroku napadeného rozsudku, kterým Tribunál stanovil výši pokuty uložené společnosti Pometon na 3 873 375 eur, a bod 4 výroku, v němž Tribunál rozhodl o nákladech řízení, a ve zbývající části kasační opravný prostředek zamítnout.

K žalobě před Tribunálem

155 V souladu s čl. 61 prvním pododstavcem statutu Soudního dvora Evropské unie může Soudní dvůr v případě, že zruší rozhodnutí Tribunálu, vydat sám konečné rozhodnutí ve věci, pokud to soudní řízení dovoluje.

156 Tak je tomu v projednávané věci, jelikož Soudní dvůr disponuje všemi poznatky nezbytnými pro rozhodnutí o žalobě.

157 Je však třeba upřesnit rozsah přezkumu Soudního dvora. V tomto ohledu je třeba konstatovat, že s ohledem na bod 154 tohoto rozsudku byl napadený rozsudek zrušen v rozsahu, v němž Tribunál v bodě 2 výroku stanovil výši pokuty uložené společnosti Pometon na 3 873 375 eur. Soudnímu dvoru proto přísluší zkoumat spor pouze v rozsahu, v němž se týká návrhu na snížení výše pokuty.

158 Na základě pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci přiznané Soudnímu dvoru článkem 261 SFEU a článkem 31 nařízení č. 1/2003 je tudíž třeba rozhodnout o výši pokuty, která musí být společnosti Pometon uložena (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 12. listopadu 2014, Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 73, jakož i citovaná judikatura, a ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 87).

159 V tomto ohledu je třeba připomenout, že Soudní dvůr, pokud sám vydává konečné rozhodnutí ve věci na základě čl. 61 prvního pododstavce druhé věty svého statutu, je oprávněn v rámci výkonu pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci nahradit posouzení Komise svým vlastním posouzením, a uloženou pokutu nebo penále tak zrušit, snížit nebo zvýšit (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, bod 88, jakož i citovaná judikatura).

160 Za účelem stanovení výše uložené pokuty mu přísluší, aby sám posoudil okolnosti projednávaného případu a druh dotčeného protiprávního jednání. Tento postup podle čl. 23 odst. 3 nařízení č. 1/2003 předpokládá, že ve vztahu ke každému sankcionovanému podniku bude zohledněna závažnost dotčeného protiprávního jednání, jakož i doba jeho trvání, přičemž je třeba dodržet zejména zásady odůvodnění, proporcionality, individualizace sankcí a rovného zacházení, aniž by Soudní dvůr byl vázán indikativními pravidly, které Komise stanovila ve svých pokynech pro výpočet pokut, jakkoliv tyto pokyny mohou být návodem pro unijní soudy při výkonu jejich pravomoci soudního přezkumu v plné jurisdikci (rozsudek ze dne 21. ledna 2016, Galp Energía España a další v. Komise, C-603/13 P, EU:C:2016:38, body 89 a 90, jakož i citovaná judikatura).

161 Za účelem stanovení výše pokuty, kterou je třeba v projednávaném případě společnosti Pometon uložit, souhlasí Soudní dvůr s posouzeními, která učinily Komise a Tribunál, pokud jde o základní výši pokuty, stanovenou s ohledem na dobu trvání a závažnost protiprávního jednání společnosti Pometon na 15 493 500 eur před tím, než byl použit bod 37 pokynů pro výpočet pokut. Kromě toho, že toto hodnocení nebylo nijak zpochybněno, je totiž třeba mít za to, že k zajištění rovného zacházení mezi společností Pometon a ostatními účastníky kartelové dohody jej není vhodné měnit.

162 Zadruhé, s ohledem na všechny písemnosti ve spise a vzhledem k tomu, že je účastníci řízení konkrétně nezpochybnili, se Soudní dvůr rovněž ztotožňuje s posouzeními Tribunálu týkajícími se faktorů zohledněných pro účely posouzení dodatečné míry snížení, jak jsou uvedeny v bodě 376 napadeného rozsudku, a srovnávacích posouzení provedených v tomto ohledu Tribunálem v bodech 378 až 390 uvedeného rozsudku.

163 Na straně jedné, jak rovněž uvedl generální advokát v bodech 123, 124 a 129 svého stanoviska, z těchto posouzení plyne, že s ohledem na tyto faktory je situace společnosti Pometon celkově srovnatelná se situací společnosti MTS, jelikož tyto dva podniky hrály v kartelové dohodě relativně omezenou roli a jejich celková váha v ní byla rovněž poměrně nízká vzhledem k hodnotě jejich relevantních tržeb v EHP. Jejich situace se však liší tím, že celkový obrat společnosti Pometon za rok 2006 (99 890 000 eur) značně převyšuje obrat společnosti MTS za rok 2009 (25 082 293 eur), přičemž je třeba upřesnit, že tyto roky odpovídají vždy poslednímu roku jejich účastí na kartelové dohodě.

164 Jak uvedl generální advokát v bodě 125 svého stanoviska a jak rovněž tvrdí společnost Pometon, je v tomto ohledu sice za účelem stanovení pokuty možné přihlédnout k celkovému obratu podniku, který představuje údaj, byť jen přibližný a nedokonalý, o jeho velikosti a hospodářské síle, jakož i k části tohoto obratu, plynoucího ze zboží, jehož se týká protiprávní jednání, a která tedy může poskytnout představu o jeho rozsahu (v tomto smyslu viz rozsudky ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 257, jakož i ze dne 12. listopadu 2014, Guardian Industries a Guardian Europe v. Komise, C-580/12 P, EU:C:2014:2363, bod 54), uvedenému číslu je však třeba nepřikládat přílišný význam ve srovnání s jinými posuzovanými faktory (rozsudek ze dne 28. června 2005, Dansk Rørindustri a další v. Komise, C-189/02 P, C-202/02 P, C-205/02 P až C-208/02 P a C-213/02 P, EU:C:2005:408, bod 257).

165 Na straně druhé, jak vyplývá z bodu 150 tohoto rozsudku, se společnosti Pometon a Winoa s ohledem na všechny Tribunálem zkoumané faktory nacházejí v odlišných situacích.

166 Za těchto podmínek je třeba mít s ohledem na všechny okolnosti projednávaného případu za to, že tyto budou správně vyhodnoceny použitím dodatečného snížení základní výše pokuty vypočtené Komisí o 83 %. Výše pokuty uložené společnosti Pometon SpA se proto stanovuje na 2 633 895 eur.

K nákladům řízení

167 Článek 184 odst. 2 jednacího řádu Soudního dvora stanoví, že je-li kasační opravný prostředek opodstatněný a Soudní dvůr vydá sám konečné rozhodnutí ve věci, rozhodne o nákladech řízení.

168 Podle čl. 138 odst. 1 tohoto jednacího řádu, jenž se na řízení o kasačním opravném prostředku použije na základě čl. 184 odst. 1 daného řádu, se účastníku řízení, který neměl úspěch ve věci, uloží náhrada nákladů řízení, pokud to účastník řízení, který měl ve věci úspěch, požadoval. Podle čl. 138 odst. 3 uvedeného řádu však může Tribunál rozdělit náklady mezi účastníky řízení nebo rozhodnout, že každý z nich ponese vlastní náklady, pokud každý účastník měl ve věci částečně úspěch i neúspěch.

169 Vzhledem k tomu, že v projednávaném případě zaprvé Pometon v řízení o kasačním opravném prostředku částečně uspěla, je třeba rozhodnout, že každá z účastnic řízení ponese vlastní náklady vynaložené v tomto řízení.

170 A zadruhé, jelikož každá u účastnic částečně neuspěla se svými návrhovými žádáními v rámci řízení před Tribunálem, je třeba rozhodnout, že každá z nich ponese vlastní náklady vynaložené v uvedeném řízení.

Z těchto důvodů Soudní dvůr (čtvrtý senát) rozhodl takto:

1) **Body 2 a 4 výroku rozsudku Tribunálu Evropské unie ze dne 28. března 2019, Pometon v. Komise (T-433/16, EU:T:2019:201), se zrušují.**

2) **Kasační opravný prostředek se ve zbývající části zamítá.**

3) **Výše pokuty uložené společnosti Pometon SpA v článku 2 rozhodnutí Komise C(2016) 3121 final ze dne 25. května 2016 v řízení podle článku 101 SFEU a článku 53 Dohody o EHP (věc AT.39792 – Ocelová abraziva) se stanovuje na 2 633 895 eur.**

4) **Pometon SpA a Evropská komise ponesou vlastní náklady vynaložené v řízení o kasačním opravném prostředku i v řízení v prvním stupni.**

Podpisy